

MASKIN-
ENTREPRENØRENE
FORBUND

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Dato: 10. september 2012
Deres ref: 12/1667-1
Vår ref: Finn N. Bangsund

Høring – Forslag til endringer i byggesaksforskriften og byggeteknisk forskrift.

Det vises til ovennevnte forslag til forskriftsendringer datert 29. juni 2012.

Forslaget går bl.a. ut på å fjerne forhåndskontrollen ved lokal godkjenning, åpne for at kommunene kan gi unntak fra kravet om obligatorisk uavhengig kontroll i en overgangsperiode frem til 2014 og enkelte presiseringer av ansvaret.

Til SAK10 § 9-1 Godkjenning

Det fremgår ikke av forslaget hva som er bakgrunnen for endringsforslaget i femte ledd, men det antas at det skyldes EFTA's vurdering at reglene om godkjenning for lokal ansvarsrett ikke er samsvar med Norges forpliktelser etter tjenstedirektivet.

Vi støtter departementets forslag på dette punkt. En bestemmelse om en skjerpet vurdering av den lokale godkjenningen som ble innført med den nye loven er etter vårt syn dessuten unødvendig saksbehandling. En utvidet vurdering av foretakenes sentrale godkjenninger som del av byggesaksbehandlingen medfører økt ressursbruk for kommunene som igjen vil kunne resultere i lengre saksbehandlingstid.

Bedriftene er helt avhengig av forutberegnelighet i kommunenes saksbehandling. Dette er hensyn til inngåtte kontrakter og tidsfrister i anleggs- og byggeprosjekter. Vi har mottatt tilbakemeldinger fra medlemsbedrifter som i enkeltsaker opplever at vurderingene i behandlingen av lokal godkjenning i mange tilfeller varierer fra sak til sak. Reglene om lokal godkjenning forutsetter en rekke skjønnsmessige vurderinger som nødvendigvis vil kunne variere fra kommune til kommune. Dette gjelder bl.a. vurdering av kompetanse, fastsettelse av tiltaksklasse og krav til system.

MASKINENTREPRENØRENE
FORBUND

Org nr.: 980 037 541

Hovedkontor
Postboks 505 Sentrum
0105 Oslo
Fred Olsensgate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
Telefaks: 22 33 31 89
firmapost@mef.no

www.mef.no

REGION ØST

Hedmark
Oppland
Østfold
Oslo/Akershus
Postboks 44
2301 Hamar
Grønnegata 40
2300 Hamar
Telefon: 958 72 000

Distriktskontor

Østfold
Oslo/Akershus
Adr. og tlf. se
MEF hovedkontor

REGION SØRØST

Buskerud
Vestfold
Telemark
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 33 35 99 90

REGION SØRVEST

Agder
Sør-Rogaland
Kongensgate 24
4610 Kristiansand
Telefon: 958 38 000

REGION VEST

Nord-Rogaland
Hordaland
Sogn og Fjordane
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 55 53 55 40

REGION MIDT

Møre og Romsdal
Sør-Trøndelag
Nord-Trøndelag
Hornbergveien 1
7038 Trondheim
Telefon: 73 95 69 40

REGION NORD

Nordland
Troms
Finnmark
Postboks 2053
9265 Tromsø
Fiolveien 10
9016 Tromsø
Telefon: 77 62 44 22

Distriktskontor

Finnmark
Postboks 1214
9504 Alta
Skoleveien 12
9504 Alta
Telefon: 915 22 210

SEKSJON RESSURS

OG MILJØ
Fagavdelingene
Skog
Brønn og spesialboring
Gjenvinning og avfalls-
håndtering
Postboks 505 Sentrum
0105 Oslo
Fred Olsensgate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00

Vi mener derfor at utgangspunktet bør være at kommunen i utgangspunktet skal legge den sentrale godkjenningen til grunn. Som det fremgår av høringsutkastet har den sentrale godkjenningsordningen allerede vurdert bedriftens kvalifikasjoner. Da er et krav til en ytterligere vurdering av dette ved søknad om byggetillatelse etter vår oppfatning helt unødvendig.

Kommunen vil uansett dersom den er i tvil kunne gjennomføre tilsyn for å påse at kravene for å bli tildelt ansvarsrett er til stede. Vi erfarer gjennom våre medlemsbedrifter at en del kommuner i denne sammenheng er lite tydelig på når de utfører saksbehandling og når de utfører tilsyn. Vi anbefaler derfor at det i veiledningen til SAK10 klargjøres hvordan kommunen skal håndtere saksbehandlingen i de tilfeller hvor en er i tvil om kvalifikasjonene.

Når det gjelder forslaget om et nytt sjette ledd som forplikter kommunen å gjenbruke tidligere mottatt informasjon om lokal godkjenning, støtter vi departementets forslag.

Til SAK10 - § 10-2 Dokumentasjon for oppfyllelse av systemkrav

Ifølge høringsnotatet foreslår departementet en ny bestemmelse som åpner for at kvalitetssystem i samsvar med ISO 9001 vil være tilstrekkelig dokumentasjon på kvalitetssystem etter SAK10.

Et slikt krav fremgår imidlertid ikke av den foreslåtte endringen av bestemmelsen. Departementet har heller ikke i kommentarene gitt noen nærmere vurderinger eller begrunnelse om dette annet enn at det ved søknad om lokal godkjenning for ansvarsrett, skal foretaket redegjøre for at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å løse de oppgavene det påtar seg i tiltaket og at kvalitetssikringen er tilpasset det aktuelle tiltaket.

De knappe kommentarene uten nærmere å nevne ISO 9001 gjør det vanskelig å kommentere forslaget til ny bestemmelse i § 10-2. Bl.a. stiller vi spørsmål om tanken er at dette skal fremgå av veiledning.

Vi vil påpeke at vilkårene for at et system skal bli sertifisert etter 9001 ikke inneholder plan- og bygningsrelaterte krav og gir således ikke grunnlag for å konkludere med at et slikt sertifisert system oppfyller kravene i SAK 10. ISO 9001 indikerer imidlertid at systemet oppfyller bestemte og generelle krav til systemdokumentasjon, prosedyrer, dokumentstyring og registrering som gjør systemet godt egnet til bedriftens kvalitetsledelse. Derimot gir en slik sertifisering ingen indikasjon på at kravene til system i SAK kap. 10 er oppfylt når det gjelder krav som er hjemlet i plan- og bygningsloven og dens underliggende regelverk.

Det er selvsagt en stor fordel at entreprenørbedrifter tar det skritt å sertifisere sitt system som et skritt for å sikre at systemet har gode prosessrutiner i arbeidet med å sikre at det leveres feilfrie prosjekter. Store og mange av de mellomstore bedrifter har også nettopp sertifisert sine systemer etter 9001. Men for mange små bedrifter med mindre enkle systemer er dette som oftest ikke nødvendig og en sertifisering vil ofte være overdimensjonert i forhold til systemkravene og kun medføre unødvendige kostnader.

Vi finner derfor ikke å kunne støtte departementets forslag om forankring av regelverket til ISO 9001. Et slikt krav vil også presse alle bedriftene i næringen til å ISO-sertifisere sine systemer og vi kan ikke se at dette er nødvendig eller ønskelig. Dette vil ikke bare påvirke konkurransen i bransjen i en uønsket retning om krav til sertifisering, men vil også medføre unødvendige økte kostnader og papirarbeid for en rekke mindre bedrifter uten at en oppnår bedre kvalitet og mindre feil på de utførte prosjektene.

Vi finner etter dette ikke å støtte departementets forslag om at ISO-sertifiserte bedrifter skal ha enklere dokumentasjonskrav enn de ikke-sertifiserte. Kravet til ISO-sertifisering er heller ikke noe systemkrav i § 10-1. Videre påpeker vi det uheldig med at denne problemstillingen ikke fremgår nærmere av høringsutkastet av hensyn til å kunne gi tilfredsstillende kommentarer til forslaget.

Til SAK10 § 12-3 Ansvarlig prosjekterendes ansvar

Forslaget tydeliggjør og avklarer ansvarsfordelingen mellom ansvarlig prosjekterende og ansvarlig kontrollerende. Vi støtter departementets forslag.

Til SAK10 § 12-5 Ansvarlig kontrollerendes ansvar

Forslaget er en nyttig presisering når det gjelder rollefordelingen mellom ansvarlig prosjekterende og ansvarlig kontrollerende. Vi støtter derfor departementets forslag.

Til SAK10 § 14-6 Gjennomføring av uavhengig kontroll etter § 14-2 første ledd og annen uavhengig kontroll i tiltaksklasse 1

Vi er enig i forslaget til ny bestemmelse i annet ledd bokstav c, jf våre kommentarer ovenfor vedrørende § 12-3 og § 12-5.

Til SAK10 § 14-7 Gjennomføring av uavhengig kontroll i tiltaksklasse 2 og 3

Vi støtter departementets forslag som avklarer og presiserer rollefordelingen mellom ansvarlig prosjekterende og ansvarlig kontrollerende.

Til SAK10 § 14-9 Unntak for krav om kontroll i unntakstilfeller

Den foreslåtte bestemmelsen åpner for at kommunene kan gi unntak fra kravet om obligatorisk uavhengig kontroll i en overgangsperiode fra 1. til 1. januar 2012. Bakgrunnen er faren for at det ikke er tilstrekkelig med kontrollforetak med sentral godkjenning som kan medføre stans av bygge- og anleggsprosjekter og påfører tiltakshaver unødvendige økonomiske ekstrakostnader.

Hovedutfordringen vedrørende de nye kontrollreglene er usikkerheten rundt at det er et tilstrekkelig antall kontrollforetak med sentral godkjent som kan tilby kontroll i alle deler av landet og innen alle fagområder på tidspunktet for når reglene trer i kraft.

MEF er sterkt uenig om forslag til ny § 14-9. Bestemmelsen vil ikke løse de utfordringer som innføringen av den utvidede uavhengige kontrollordningen har medført. Den vil videre medføre ytterligere forvirringer og uklarheter etter at departementet allerede har utsatt kontrollreglene hele 2 ganger.

Kontrollreglene bør ikke iverksettes før en er sikker på at det er et tilstrekkelig antall godkjente kontrollforetak over hele landet og innen alle fagområder slik at reglene ikke blir et hinder for gjennomføringen av anleggs- og byggeprosjekter.

Vi støtter departementets tidligere beslutninger om å utsette kontrollreglene. Det er en fornuftig og nødvendig løsning frem til det foreligger tilstrekkelige kontrollforetak.

En situasjon med et ikke tilstrekkelig antall kontrollforetak i næringen vil ikke bare i stor grad vanskeliggjøre gjennomføringen av søknadsppliktige bygge- og anleggsprosjekter. Det sier seg selv at dersom antall kontrollforetak ikke er i stand til å dekke etterspørselen, vil dette i tillegg være prisdrivende og kunne medføre unødvendig høye kontrollkostnader. Dette vil igjen medføre dyrere bygge- og anleggsprosjekter.

I tillegg til dette er det en rekke geografiske utfordringer. Frem til nå har kontrollen i hovedsak vært basert på egenkontroll (nå kvalitetssikring) som de utførende entreprenørbedriftene selv står for gjennomføringen av. I distriktene vil det kunne være færre kontrolltjenester å oppdrive. Dette vil igjen medføre en rekke praktiske problemer og ytterligere økte kostnader som følge av reiseutgifter. Dette er også en utfordring departementet må ta hensyn til i vurderingen av tidspunktet for ikrafttredelse av den nye kontrollordningen.

Løsningen med å overlate dispensasjonsadgangen til den enkelte kommunes skjønnsmessige vurdering er også uheldig ved at en vil få ulik praktisering av reglene fra kommune til kommune. En kan heller ikke forvente at den enkelte kommunen har den nødvendige oversikt over tilgangen til kontrollforetak i markedet. Dette vil bare føre til mindre forutsigbarhet ved planlegging og gjennomføring av bygge- og anleggsprosjekter.

Når det gjelder kravene til dokumentasjon reiser de en rekke problemer. Et av vilkårene er at det må fremlegges skriftlig dokumentasjon som viser at "det som følge av kapasitetshensyn ikke har vært mulig å få tak i kontrollforetak". Videre må det fremlegges dokumentasjon på at kravet om uavhengig kontroll "vil føre til betydelig forsinkelse av tiltaket", at "kostnadene ved en slik forsinkelse vil bli uforholdsmessig høye" og at "kvaliteten vil bli oppfylt".

Vi kan ikke se hvordan en skal kunne dokumentere at det er umulig å få tak i kontrollforetak som følge av kapasitetshensyn. Det stilles også spørsmål med hva som ligger i kravet om "umulig". Videre er det et spørsmål om hvordan kommunen skal kontrollere riktigheten av dokumentasjonen. Det vil etter vår oppfatning by på problemer å dokumentere at disse kriteriene er oppfylt. I tillegg kommer at dersom kommunen gir avslag fra et slikt unntak, vil dette kun medføre ytterligere forsinkelser av prosjektet.

MEF har de 3 siste årene gjennomført en rekke kurs for å forberede medlemsbedriftene på de nye kontrollreglene. I denne perioden har departementet utsatt kontrollreglene hele 2 ganger. Selv om vi er enige i departementets beslutning om utsettelse, har likevel dette skapt en del usikkerhet og forvirring hos medlemsbedriftene. Innføringen av en slik overgangsbestemmelse vil bare ytterligere skape forvirringer og frustrasjoner i bransjen om hvilke regler som gjelder og er etter vår oppfatning et argument i seg selv for at overgangsbestemmelsen ikke bør vedtas.

Hensikten bak den foreslåtte overgangsbestemmelsen er god. Men vi mener at tiltaket langt ifra er tilstrekkelig til å få de nye kontrollreglene til å fungere på en tilfredsstillende måte. En vil kunne risikere at kostnadene med å innføre reglene vil overgå den fortjeneste en vil kunne oppnå som følge av mindre byggefeil.

Vi mener derfor at reglene om kontroll derfor ikke bør settes i kraft før en har såpass mange kontrollforetak i markedet innenfor alle fagområder og i hele landet, slik at kontrollordningen vil fungere tilfredsstillende uten unødvendige økte kostnader.

Erfaringene så langt har vist at de vedtatte kontrollreglene er vanskelig å gjennomføre. Vi stiller derfor spørsmål ved om ikke kontrollreglene bør gjennomgås og sees på nytt. Det er et spørsmål om ikke de vedtatte kontrollreglene er overdimensjonert i forhold til målet om å redusere antall byggfeil. Det bør også kostnadsvurderes om de merkostnadene de nye kontrollreglene vil kunne tjenes inn igjen som følge av mindre feil. Vi mener derfor at departementet i første omgang bør foreta en ny gjennomgang av de vedtatte kontrollreglene.

For de øvrige deler av forslaget har vi ingen vesentlige merknader.

MEF er en frittstående bransje- og arbeidsgiverorganisasjon som representerer ca. 1970 små, mellomstore og store bedrifter. Hovedtyngden av medlemsbedriftene driver maskinell anleggsvirksomhet, men forbundet organiserer også skogsentreprenører, brønnborere og gjenvinnings- og avfallsbedrifter. Samlet omsetter medlemsbedriftene for rundt 50 milliarder kroner i året og sysselsetter 26.000 arbeidstakere. MEF har egen hovedavtale med LO/Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) og tariffavtaler med NAF og Fellesforbundet. MEF står utenfor NHO, men er medlem av Bygge-, anleggs- og eiendomsrådet (BAE-rådet).

Med vennlig hilsen
Maskinentreprenørenes Forbund (MEF)

Trond Johannesen
Adm. direktør

Finn N. Bangsund
Spesialrådgiver